

BST Foreningen
Att.: direktør Anders Kabel
Hvidovrevej 80 D, 2.
2610 Rødovre

Se bagest

Dato: 18 JAN. 2002
Kontor: 2. kommunekontor
J. nr.: 1999/1117/70-1
Sagsbeh.: MHO
Fil-navn: 1117/70-1

BST Foreningen har ved brev af 28. juni 1999 rettet henvendelse til Indenrigsministeriet (nu Indenrigs- og Sundhedsministeriet) i anledning af, at Århus Amtskommune har udbudt et introduktions- og metodeuddannelseskursus til landets bedriftssundhedstjenester (BST).

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har nu afsluttet sagen, og det er ministeriets opfattelse, at Århus Amtskommune ikke efter kommunalfuldmagtsreglerne lovligt kunne afholde det i sagen omhandlede introduktionskursus, hvor alene en ottendedel af kursisterne kom fra amtskommunen selv. I det følgende redegøres for sagens baggrund og for begrundelsen for Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse. Ministeriet skal dog indledningsvis beklage, at det ikke har været muligt at afgive en udtalelse i sagen på et tidligere tidspunkt. Det skyldes, at der har været og for tiden er et meget stort antal sager til behandling i ministeriet.

Sagens baggrund:

Århus Amtskommune har sin egen bedriftssundhedstjeneste. I den forbindelse har amtskommunen udviklet og udbudt et kursus, der er målrettet til offentligt ansatte medarbejdere i bedriftssundhedstjenesten. Kurset er opdelt i to dele, der består henholdsvis en introduktionsuddannelse og en metodeuddannelse. Kurset er nærmere beskrevet i en kursusbeskrivelse med titlen "Introduktions- og metodeuddannelse for BST-ansatte".

Af kursusbeskrivelsen fremgår bl.a. følgende om introduktionsuddannelsen:

"Det er målet at uddanne og udvikle BST-konsulenten til at forstå konsulentrollen og sig selv som en integreret del af BSTs samlede tilbud...

Uddannelsen er rettet mod ansatte i BST, som i henhold til BST-bekendtgørelsens § 15 skal gennemføre en Introduktionsuddannelse tilrettelagt i overensstemmelse med Arbejdstilsynets "Retningslinier for BST-uddannelser".

Ud over den ovennævnte gruppe kan andre BST-ansatte med tilknytning til den faglige rådgivning også deltage i uddannelsen.

Med henblik på at opnå en bred sammensætning af kursusdeltagere forbeholder kursusledelsen sig ret til at udvælge mellem de tilmeldte, således at forskellige faglige områder og ansættelsessteder og -typer kan blive repræsenteret."

Det fremgår endvidere af kursusbeskrivelsen, at introduktionsdelen omfatter undervisning i sammenlagt ni dage, at undervisningen foregår som internatkursus, og at prisen pr. deltager er fastsat til 13.370 kr. inkl. ophold og forplejning.

Om metodeuddannelsen anføres bl.a. følgende:

"Uddannelsen er rettet mod ansatte i BST, som i henhold til BST-bekendtgørelsens § 15 skal gennemføre en metodeuddannelse tilrettelagt i overensstemmelse med Arbejdstilsynets "Retningslinier for BST-uddannelser", og som har gennemført en introduktionsuddannelse.

Ud over den ovennævnte gruppe kan andre faglige og ledende BST-ansatte også deltage i uddannelsen."

Af beskrivelsen fremgår endvidere, at metodedelen omfatter undervisning i sammenlagt syv dage, at undervisningen foregår som internatkursus, og at prisen pr. deltager er fastsat til 11.860 kr. inkl. ophold og forplejning.

Det fremgår af sagsakterne, at Arbejdstilsynet ved brev af 9. april 1999 til Århus Amtskommune havde godkendt kurset om introduktionsuddannelse, idet det var tilsynets vurdering, at "kursusmaterialet opfylder Arbejdstilsynets retningslinier om BST-uddannelser af 30. november 1998, dvs., at BST-enhederne kan melde nye ansatte til kurset og forvente at opfylde BST-bekendtgørelsens § 15 b, stk. 1 for så vidt angår den eksterne introduktionsuddannelse."

Ved brev af 28. juni 1999 anmodede BST Foreningen ministeriet om at vurdere, om Århus Amtskommune lovligt kunne tilbyde de omhandlede kurser i fri konkurrence med private udbydere. BST Foreningen anførte i den forbindelse, at kurserne næppe kunne antages at være fuldt omkostningsdækkede.

Århus Amtskommune afgav sin udtalelse i sagen den 24. august 1999. Amtskommunen anførte heri bl.a. følgende:

"Århus Amts Uddannelsesafdeling udvikler og udbyder forskellige kurser, der alle har amtets medarbejdere som målgruppe. Formålet hermed er at uddanne medarbejderne, så de bliver bedre rustede til at "håndtere" deres arbejdsopgaver for amtet.

Det er som led heri, at amtets uddannelsesafdeling har udviklet og udbudt det kursus for BST-medarbejdere, som BST Foreningen refererer til i foreningens skrivelse af 28. juni 1999 til Indenrigsministeriet.

Når Århus Amt udvikler og udbyder et kursus for BST-medarbejdere, skal dette ses i lyset af den kendsgerning, at amtet har egen BST.

Det er et lovkrav, at visse medarbejdere i BST gennemgår et uddannelsesforløb, og da amtets BST konstaterede, at de kurser, der blev udbudt på "det åbne marked" ikke var tilstrækkeligt målrettet på en offentlig BST,

besluttede amtets uddannelsesafdeling sig i fællesskab med amtets BST at til at lave et kursus, der var målrettet for offentligt ansatte BST-medarbejdere.

Amtets BST-kursus blev herefter udbudt til amtets medarbejdere, og i tilslutning hertil var det hensigten at udbyde overskydende plader på kurset i andre amtet og/eller primærkommuner.

Som følge af en fejl blev kurset imidlertid udbudt bredt – dvs. også til private BST'er. Denne fejl blev man først opmærksom på, da man havde modtaget en række tilmeldinger fra private BST'er, der således havde benyttet sig af det, som de opfattede som et tilbud fra amtet.

Det skal i den forbindelse nævnes, at det aldrig har været Uddannelsesafdelingens ønske eller hensigt at udbyde det nævnte kursus til de private BST'er. Hensigten har primært været at udbyde kurset til amtets egne BST-medarbejdere og sekundært at afsætte eventuelle overskydende pladser til andre offentligt virkende BST-medarbejdere.

Uddannelsesafdelingen føler sig imidlertid forpligtet til at medtage de tilmeldte BST-medarbejdere fra ikke-offentlige BST'er, idet de pågældende jo reelt har gjort brug af et tilbud og fået meddelt accept herpå, inden den ovenfor omtalte fejl blev opdaget. Men det præciseres, at en gentagelse ikke vil finde sted.

I tilslutning til ovennævnte bemærkes, at man er af den opfattelse, at amtet frit kan udvikle og udbyde relevante kurser og uddannelsesforløb til egne medarbejdere, ligesom det er opfattelsen, at eventuelle overskydende pladser på sådanne kurser kan afsættes som "overskudsproduktion" – hvilket i særdeleshed ses at være gældende, når afsætningen kun sker til andre offentlige myndigheder."

For så vidt angik prisfastsættelsen og kalkulationsgrundlaget herfor vedlagde amtskommunen sin uddannelsesafdelings budgetmateriale, hvoraf fremgik, at amtskommunen opnåede fuld dækning for de udgifter, der var forbundet med kurset.

Ved brev af 16. september 1999 kommenterede BST Foreningen Århus Amtskommunes ovennævnte uddannelse. BST foreningen anførte bl.a. at regelgrundlaget for BST-uddannelsen indebar, at en introduktionsuddannelse skulle være ekstern og dermed åben for alle BST-ansatte. Man måtte derfor formode, at det var en betingelse for Arbejdstilsynets godkendelse af amtskommunens kurser, at de rent faktisk blev udbudt så bredt, som det var sket. Foreningen fandt endvidere, at det var i strid med Arbejdstilsynets retningslinier at udvikle et introduktionskursus, der var specielt målrettet for offentligt ansatte BST-medarbejdere.

Til brug for ministeriets behandling af sagen afgav Arbejdsministeriet (nu Beskæftigelsesministeriet) en udtalelse af 11. november 1999, hvori der bl.a. er anført følgende:

"Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 112 af 19. februar 1998 indeholder regler om godkendelse af BST-enhederne, herunder regler om obligatoriske BST-uddannelser. ...

Efter BST-bekendtgørelsens § 15, stk. 5, kan Direktøren for Arbejdstilsynet efter indhentet udtalelse fra Det Centrale Bedriftssundhedsudvalg fastsætte regler eller retningslinier om uddannelsernes nærmere form og indhold. Det kan herudover fastsættes, hvilke krav der skal stilles til undervisere og udbydere af disse uddannelser. Der sondres i loven ikke mellem offentlige og private udbydere.

På denne baggrund og efter høring af Det Centrale BST-udvalg har Arbejdstilsynet udgivet retningslinier for BST-uddannelser af 30. november 1998. Arbejdstilsynet har efter det første års erfaringer med at vurdere BST-uddannelser netop revideret retningslinierne efter en ny høring af Det Centrale BST-udvalg. ...

For introduktionsuddannelsen gælder ifølge retningslinierne af 30. november 1998: "Uddannelsen skal være ekstern. Hermed menes, at uddannelsen udbydes som et kursus, der skal være åbent for alle BST-ansatte. Det skal tilstræbes, at der sammensættes hold, hvor kursister fra forskellige BST'er og forskellige faglige områder er repræsenteret."

For metodeuddannelsens vedkommende indeholder retningslinierne af 30. november 1998 en anbefaling om, at uddannelsen afholdes som et eksternt kursus. Hensigten med § 15 b, stk. 2, i BST-bekendtgørelsen er, at metodeuddannelsen ligesom introduktionsuddannelsen er ekstern. De reviderede retningslinier siger: "Det er ikke hensigten, at metodeuddannelsen afholdes som et internt kursus i en BST-enhed."

Introduktionsuddannelsen skal altså udbydes til alle BST-enheder, idet uddannelsen skal være åben for alle BST-ansatte uanset om de er ansat i en offentlig eller en privat BST. For så vidt angår metodeuddannelsen gælder det, at der ikke er et udtrykkeligt krav om ekstern uddannelse, men som det fremgår af retningslinierne, er det hensigten at også denne uddannelse skal være ekstern i den forstand, at den skal være åben for alle BST-enheder."

Århus Amtskommune har supplerende telefonisk oplyst, at det ovennævnte kursus i BST-metodeuddannelsen, som amtskommunen har udbudt, ikke er blevet gennemført, idet der ikke var de fornødne tilmeldinger til kursets gennemførelse, mens introduktionsuddannelseskurset blev gennemført. Århus Amtskommune har endvidere oplyst, at deltagerne til kurset blev udvalgt således, at der først blev givet plads til amtskommunens egne medarbejdere. De resterende pladser blev derefter givet til ansatte ved andre offentlige bedriftssundhedstjenester. Kun i det omfang, der herudover var ledige pladser, accepterede man ansatte ved private bedriftssundhedstjenester. Amtskommunen har i den forbindelse fremsendt en liste over kursusedtagerne. Heraf fremgår, at der deltog i alt 24 kursister. Lidt over halvdelen var ansatte ved private bedriftssundhedstjenester, mens ca. en tredjedel var tilknyttet fra andre offentlige bedriftssundhedstjenester. Tre af kursisterne kom fra amtskommunens egne bedriftssundhedstjeneste.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets udtalelse:

1. Indenrigs- og Sundhedsministeriet fører tilsyn med, at amtskommunerne overholder lovgivningen, jf. §§ 47 og 61 i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 629 af 29. juni 2001).

Tilsynet er alene et retligt tilsyn. Tilsynet omfatter kun spørgsmål om, hvorvidt der er sket en tilside-sættelse af lovgivningen, herunder offentligretlige grundsætninger. Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan derfor ikke tage stilling til, om amtskommunens sagsbehandling er rimelig eller hensigtsmæssig eller til spørgsmål vedrørende skønsudøvelse, sålænge skønnet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen.

Ministeriets udtalelse er disponeret således, at der indledningsvis under pkt. 2 gives en generel beskrivelse af de relevante bestemmelser i arbejdsmiljølovgivningen og kommunalretten. Dernæst vurderes under pkt. 3, om Århus Amtskommune lovligt har kunnet udbyde kurser i metodeuddannelse. Under

pkt. 4 vurderes, om amtskommunen lovligt har kunnet udbyde og afholde kurser i introduktionsuddannelsen.

2. § 13, stk. 1-4, i arbejdsmiljøloven (lovbekendtgørelse nr. 784 af 11. oktober 1999) indeholder følgende bestemmelser:

“§ 13. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, at der ved virksomheder, hvor hensynet til de ansattes sikkerhed eller sundhed taler for det, skal oprettes en bedriftssundhedstjeneste.

Stk. 2. For grupper af virksomheder kan arbejdsministeren under tilsvarende betingelser fastsætte regler om, at der skal oprettes en fælles bedriftssundhedstjeneste.

Stk. 3. En bedriftssundhedstjeneste skal godkendes efter regler fastsat af arbejdsministeren. Arbejdsministeren kan henlægge opgaven med at godkende en bedriftssundhedstjeneste til en bestemt offentlig myndighed og fastsætte regler om betaling for godkendelsen.

Stk. 4. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om bedriftssundhedstjenesternes opbygning, opgaver, funktion og finansiering. Dette gælder såvel bedriftssundhedstjenester efter stk. 1 og 2 som bedriftssundhedstjenester, der etableres frivilligt. Bedriftssundhedstjenestens opgaver kan udvides til at omfatte miljøspørgsmål i direkte tilknytning til virksomhederne. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler, der sikrer løsningen af virksomhedens arbejdsmiljøspørgsmål....”

§§ 15 a og 15 b i bekendtgørelse nr. 323 af 29. maj 1993 som ændret ved bl.a. bekendtgørelse nr. 112 af 19. februar 1998 om bedriftssundhedstjeneste fastsætter følgende:

“§ 15 a. Bedriftssundhedstjenesten skal sikre, at personalets faglige kvalifikationer løbende vedligeholdes.

§ 15 b. Personale med tilknytning til faglig rådgivning af virksomhederne, som ansættes i bedriftssundhedstjenesten efter 1. januar 1998, skal inden 1 år efter ansættelsen have gennemført et introduktionsforløb, som skal bestå af en eksternt introduktionsuddannelse af mindst 9 dages varighed og praktisk oplæring. Uddannelsen skal indeholde undervisning i bedriftssundhedstjenestens funktion og arbejdsområder, regler om arbejdsmiljø og løsning af bedriftssundhedstjenestens opgaver.

Stk. 2. Fagligt og ledende personale, som ansættes efter 1. januar 1998, skal desuden inden 3 år efter ansættelsen have gennemført en metodeuddannelse af mindst 7 dages varighed. Uddannelsen skal indeholde undervisning i metode og praksis for rådgivning af virksomheder samt organisationsteori.

...

Stk. 5. Direktøren for Arbejdstilsynet kan efter indhentet udtalelse fra Det Centrale Bedriftssundhedsudvalg fastsætte regler eller retningslinier om uddannelsernes nærmere form og indhold. Det kan herudover fastsættes hvilke krav, der skal stilles til undervisere og udbydere af disse uddannelser.”

Af Arbejdstilsynets retningslinie af 30. november 1998 om BST-uddannelser efter BST-bekendtgørelsens § 15 b fremgik bl.a. følgende om introduktions- og metodeuddannelsen for medarbejdere i bedriftssundhedstjenesten:

“3.4. Introduktionsuddannelsens form

Uddannelsen skal være eksternt. Hermed menes, at uddannelsen udbydes som et kursus, der skal være åbent for alle BST-ansatte. Det skal tilstræbes, at der sammensættes hold, hvor kursister fra forskellige BST'er og forskellige faglige områder er repræsenteret. ...

4.4. Metodeuddannelsens form

Uddannelsen skal bygge videre på indholdet af introduktionsuddannelsen. Undervisningen tilrettelægges således, at deltagerne i vid udstrækning kan bygge oven på deres viden og erfaringer fra tidligere uddannelse og jobs i uddannelsesforløbet.

Det anbefales, at uddannelsen afholdes som eksternt kursus, der er åbent for alle BST-ansatte.”

I en senere nugældende retningslinie af 5. november 1999 er den ovennævnte tekst vedrørende introduktionsuddannelsens form erstattet af følgende passus:

“Uddannelsen skal være ekstern – i modsætning til interne kurser, der afholdes af den enkelte BST for egne ansatte og med egne medarbejdere som undervisere. Uddannelsen udbydes som et kursus, der skal være åbent for alle BST-ansatte. ...”

En amtskommunes adgang til at udvikle og udbyde de i sagen omhandlede kurser kan efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse ikke antages at været hjemlet i den oven for nævnte lovgivning, der alene opstiller rammerne for formen og indholdet af disse kurser. Omvendt kan det heller ikke antages, at de pågældende regler i sig selv skulle være til hinder for, at en amtskommune udbyder kurserne i overensstemmelse med de rammer, som den ovenfor nævnte lovgivning opstiller for formen og indholdet i disse kurser.

Spørgsmålet om, hvorvidt Århus Amtskommune, har hjemmel til at udbyde de to kurser, skal derfor afgøres efter almindelige regler om amtskommuners opgavevaretagelse.

Efter de såkaldte kommunalfuldmagtsregler kan amtskommuner som udgangspunkt ikke drive handel, håndværk, industri og finansiel virksomhed, medmindre der foreligger lovhjemmel hertil. Dette udgangspunkt fraviges af hensyn til amtskommunens forpligtelse til at udnytte sine ressourcer forsvarligt, idet det antages, at amtskommuner har en almindelig adgang til at forsyne sig selv med varer og tjenesteydelser. Der henvises til Betænkning 1153/1988 om kommunerne og erhvervspolitikken, side 72 f, Karsten Loiborg i Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 1994, side 458, samt Jens Garde og Jørgen Mathiassen, Kommunalret, 1991, side 45 f.

En amtskommune vil således efter de nævnte grundsætninger kunne drive kursusvirksomhed med henblik på at uddanne egne medarbejdere, medmindre kravene i lovgivningen til bestemte uddannelsers form og/eller afvikling hindrer amtskommunen heri.

Amtskommuner kan endvidere – for at undgå værdispild – i et vist, begrænset omfang sælge en overkapacitet på det fri marked. Det er dog for så vidt angår salg af overkapacitet efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis bl.a. en betingelse, at den pågældende amtskommunale aktivitet ikke er dimensioneret med det formål at opnå mulighed for at varetage opgaver, der normalt ikke er amtskommunale, samt at overkapaciteten af hensyn til varetagelsen af den amtskommunale opgave ikke kan afskaffes. Ved afgørelsen af, hvorvidt en amtskommune lovligt kan sælge overkapacitet, må det endvidere indgå som et element i afvejningen, om opgaven i øvrigt varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende. Der henvises i det hele til Karsten Loiborg, a.st., side 461 f, men sml. Mogens Heide-Jørgensen, Den kommunale interesse, 1993, side 153 ff., der forholder sig kritisk til de grænser

for kommuners salg af overkapacitet, der er antaget i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis. Også Erik Harder giver i Dansk Kommunalforvaltning III, 1994, side 70 ff., udtryk for en vis skepsis i forhold til de antagelser, der hidtil har været lagt til grund i den overvejende del af teorien og i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis. Der er således ikke enighed i den juridiske litteratur om, hvor langt kommuners adgang til at sælge overkapacitet til andre kan udstrækkes.

Det bemærkes videre, at ved udnyttelse af amtskommunal overkapacitet skal prisen fastsættes således, at den svarer til markedsprisen for den pågældende vare eller tjenesteydelse.

Herudover har en amtskommune i medfør af § 2, stk. 1, i lov nr. 378 af 14. juni 1995 om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder mulighed for på visse betingelser at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder, herunder kommuner og amtskommuner. Loven omfatter alene udførelsen af opgaver for andre offentlige myndigheder, som amtskommunen kan løse for sig selv. Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse vil sådanne opgaver blandt andet kunne vedrøre kursusvirksomhed.

Det følger af lovens § 1, stk. 1, at denne kun finder anvendelse på amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder. Loven giver således ikke amtskommuner adgang til at varetage opgaver for private, herunder private virksomheder.

Efter lovens § 2 er det en betingelse for, at en amtskommune kan udføre en opgave for en anden offentlig myndighed, at opgaven forinden har været udbudt, såfremt opgavens værdi overstiger den fastsatte tærskelværdi ca. 1,6 million kr. Bestemmelsen fastsætter også, at amtskommunen, forinden det afgiver tilbud på og indgår aftale om udførelse af en opgave for en anden offentlig myndighed, skal foretage en kalkulation af de samlede omkostninger, der vil være forbundet med amtskommunens varetagelse af opgaven. Der må ikke afgives tilbud, der er lavere end det kalkulerede beløb. Amtskommunen skal endelig efter kontraktperiodens udløb udarbejde en regnskabsmæssig redegørelse for opgaven, herunder for eventuelle afvigelser i forhold til omkostningskalkulationen. Nærmere regler om ovenstående er fastsat i bekendtgørelse nr. 533 af 28. juni 1995 om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder.

3. For så vidt angår Århus Amtskommunes udbud af den ovennævnte metodeuddannelse for medarbejdere i bedriftssundhedstjenesten bemærkes følgende:

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse følger det af de ovennævnte kommunalretlige grundsætninger, at Århus Amtskommune lovligt kunne udbyde metodeuddannelsen for sine egne medarbejdere i bedriftssundhedstjenesten.

Amtskommunen kunne endvidere under de ovenfor angivne beskrevne betingelser for udnyttelse af amtskommunal overkapacitet lovligt udbyde den pågældende uddannelse til såvel offentligt som privat ansatte medarbejdere i andre bedriftssundhedstjenester. Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal imidlertid fremhæve, at det som nævnt er en forudsætning for udnyttelse af overkapacitet, at vedkommende amtskommune foretager et realistisk overslag over, hvor mange medarbejdere fra amtskommunen der kan forventes at tilmelde sig. Det må i den forbindelse lægges til grund, at amtskommunen i almindelighed vil have grundlag for at foretage en relativ præcis bedømmelse heraf, idet det forudsættes, at amtskommunen har mulighed for at indhente oplysninger om, hvor mange af amts-

kommunens medarbejdere der endnu ikke har gennemført kurset. Sandsynligheden for, at der vil foreligge overkapacitet i det omfang, der tilsyneladende er forudsat i amtskommunens pjece, må derfor efter ministeriets opfattelse antages at være begrænset. Da kurset aldrig blev oprettet, finder ministeriet det imidlertid ikke muligt nærmere at vurdere, om udbuddet af det pågældende kursus var foreneligt med reglerne om overskudskapacitet.

Det tilføjes, at Århus Amtskommune – for så vidt angår udbud til ansatte i andre offentlige bedrifts-sundhedstjenester – kunne have anvendt reglerne i loven om kommuner og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder. Det fremgår imidlertid af sagsakterne, at amtskommunen har forudsat, at udbuddet af kurset kunne søge sit hjemmelsgrundlag alene i reglerne om overskudskapacitet. At samme grund har amtskommunen ikke iagttaget de regler om bl.a. udbud og omkostningskalkulation, der følger af denne lov og bekendtgørelse nr. 533 af 28. juni 1995 om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder.

Det tilføjes også, at bekendtgørelsen om BST-uddannelse ikke kan være til hinder for, at amtskommunen afholder et kursus i metodeuddannelse, og at dette gælder, uanset om kurset udbydes til ansatte ved andre bedriftssundhedstjenester. Det bemærkes herved, at der ikke stilles krav om ekstern deltagelse i de pågældende kurser.

4. For så vidt angår Århus Amtskommunes udbud af den ovennævnte introduktionsuddannelse bemærkes følgende:

Som nævnt ovenfor kan en amtskommune forsyne sig selv med varer og tjenesteydelser, herunder kurser til amtskommunens medarbejdere, såfremt amtskommunen finder, at amtskommunen herved bedst kan varetage sin forpligtelse til at udnytte de amtskommunale ressourcer forsvarligt. De ovennævnte kommunalretlige regler var derfor ikke til hinder for, at amtskommunen udbød introduktionsuddannelsen til amtskommunens egne medarbejdere.

Det følger endvidere af de kommunalretlige grundsætninger om overskudskapacitet og loven om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, at Århus Amtskommune under visse betingelser lovligt kan udbyde og afholde en introduktionsuddannelse for ansatte ved andre offentlige myndigheder. Reglerne om overskudskapacitet giver til gengæld kun i begrænset omfang amtskommunen hjemmel til at udbyde dette kursus til private.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse kan det ikke anses for foreneligt med reglerne om overskudskapacitet at udbyde et kursus, hvoraf kun en ottendedel af kursisterne kommer fra vedkommende amtskommune selv. Århus Amtskommune har endvidere ikke iagttaget reglerne i loven om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og bekendtgørelse nr. 533 af 28. juni 1995 om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, da amtskommunen også i forhold til introduktionskurset var af den opfattelse, at kurset kunne søge sin hjemmel alene i reglerne om overskudskapacitet. På den baggrund er det derfor ministeriets opfattelse, at amtskommunen ikke lovligt har kunnet afholde kurset under de nævnte omstændigheder.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har herudover fundet anledning til at vurdere, hvilken betydning det har for amtskommunens adgang til at udbyde og afholde introduktionskurser, at § 15 b, stk. 1, i

bekendtgørelsen om BST-uddannelser fastsætter det indholdsmæssige krav, at introduktionsforløbet skal "bestå af en ekstern introduktionsuddannelse", og at Arbejdsministeriet har udtalt, at dette indebærer, at uddannelsen "skal være åben for alle BST-ansatte, uanset om de er ansat i en offentlig eller en privat BST."

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse giver spørgsmålet anledning til tvivl.

På den ene side kan det anføres, at den forholdsvis begrænsede adgang, som en amtskommune i medfør af de ovennævnte kommunalretlige grundsætninger har for at afsætte eventuel overskudsproduktion på det frie marked, ikke kan antages at gøre det muligt for en amtskommune at opfylde kravet om, at kurserne skal være eksterne. Til støtte herfor kan navnlig anføres, at en amtskommune som nævnt ovenfor ikke før løsningen af en opgave må dimensionere opgaveløsningen med henblik på at opnå mulighed for overskydende kapacitet. Amtskommunen vil derfor ikke på det tidspunkt, hvor kurset udbydes, kunne have nogen viden om, hvorvidt det rent faktisk vil være muligt for ansatte i private bedriftssundhedstjenester at deltage i kurset. Tværtimod må amtskommunen fastsætte antallet af mulige kursusdeltagere ud fra en forudsætning om, at dette ikke er tilfældet.

På den anden side kan det anføres, at formålet med kravet om en ekstern introduktionsuddannelse i bekendtgørelsen om BST-uddannelse navnlig må antages at være at sikre, at de ansatte møder kurser fra andre (typer) bedriftssundhedstjenester med repræsentation fra andre faglige områder. Derimod er der ikke efter ministeriets opfattelse i begrebet "ekstern introduktionsuddannelse" grundlag for at indlægge et krav om, at forskellige ansatte skal udvælges på lige fod, så længe det nævnte alsidighedssyn ikke herved tilsidesættes.

Når blot introduktionsuddannelsen ikke er forbeholdt kommunens egne ansatte, men også tilbydes medarbejdere ved andre offentlige myndigheder, kan det forhold, at private ansøgere alene kan tilbydes plads i det omfang, offentligt ansatte medarbejdere ikke har tilmeldt sig, derfor næppe indebære, at en amtskommunes udbud af kurset må anses for indholdsmæssigt uforeneligt med den nævnte bekendtgørelse og dermed ulovhjemlet i medfør af de kommunalretlige regler. Afgørende må blot være, at de pågældende hverken retligt eller faktisk er udelukket fra at deltage i kurset.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det kan være svært på forhånd at anslå mængden af tilmeldinger, såfremt kurset – under anvendelse af reglerne i loven om kommuner og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder – udbydes til et større antal andre offentlige arbejdspladser. Det vil endvidere ikke være uforeneligt med de kommunalretlige regler, om en amtskommune indretter kurset, således at det sikres, at det antal medarbejdere fra andre offentlige myndigheder, der med rimelighed kan forventes at tilmelde sig, rent faktisk vil kunne optages på kurset. Følgelig forekommer det ikke urealistisk, at et vist antal privat ansatte medarbejdere i reglen vil kunne optages på et introduktionskursus, der udbydes af en amtskommune, uden at amtskommunen herved overtræder kommunalfuldmagtsreglerne.

Endelig bemærkes, at der hverken i uddannelsesbekendtgørelsen eller i arbejdsmiljøloven ses at være klare holdepunkter for, at man har tilsigtet at fravige en amtskommunes adgang til at udføre opgaver i det omfang, dette i øvrigt er muligt efter de almindelige regler om kommuners og amtskommuners opgavevaretagelse. Det tilføjes i den forbindelse, at Arbejdstilsynet som anført ovenfor havde godkendt, at Århus Amtskommune udbød det pågældende kursus.

Sammenfattende finder Indenrigs- og Sundhedsministeriet ikke at have det fornødne hjemmelsmæssige grundlag for at fastslå, at bekendtgørelsen om BST-uddannelse er til hinder for, at Århus Amtskommune udbyder og afholder de omhandlede introduktionskurser. Det er dog en forudsætning herfor, at Århus Amtskommune ikke – som anført i amtskommunens udtalelse til ministeriets af 24. august 1999 – fremover afskærer privatansatte medarbejdere fra at deltage i kurserne.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har med en kopi af dette brev gjort Århus Amtskommune bekendt med ovenstående. Kopi af dette brev er endvidere sendt til Beskæftigelsesministeriet.

Med venlig hilsen

Niels Fenger

2. Beskæftigelsesministeriet.
3. Århus Amt.

Ad 2. Not.

Indenrigsministeriet har i dag skrevet således til BST Foreningen, Att.: direktør Anders Kabel Hvidovrevej 80 D, 2, 2610 Rødovre.

”...”

Hvilket herved meddeles til orientering.

Ad 3. Not.

Indenrigsministeriet har i dag skrevet således til BST Foreningen, Att.: direktør Anders Kabel Hvidovrevej 80 D, 2, 2610 Rødovre (Sagen vedrører Deres journalnummer 1-16-9-86-99).

”...”

Hvilket herved meddeles til orientering.